PSYKOLOGIAN LAITOS

9.11.2026

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA (PSYKOLOGIAN OPISKELIJA, PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUKSEN OPISKELIJA, PSYKOTERAPEUTTI – KOMPETENSSINARVIONTIMENETELMÄN VALIDOINTITUTKIMUS)

1. PROCEED: Prosessipohjainen kompetenssin arviointimenetelmä näyttöön perustuvien koulutuskäytänteiden edistämiseksi -tutkimus ja pyyntö osallistua tutkimukseen

Sinua pyydetään osallistumaan PROCEED: Prosessipohjainen kompetenssin arviointimenetelmä näyttöön perustuvien koulutuskäytänteiden edistämiseksi -tutkimukseen. Tämä tutkimus keskittyy terapeutin taitojen arvioimiseen ja taitojen kehittymisen seuraamiseen soveltuvan menetelmän luomiseen ja sen tutkimiseen. Uuden arviointimenetelmän toimivuutta arvioidaan sen perusteella, erotteleeko menetelmä vielä kokemattomat opiskelijat kokeneemmista ammattilaisista ja onko menetelmä riittävän herkkä koulutuksen aikana tapahtuvan taitojen kehittymisen tunnistamiseen. Lisäksi tutkimuksessa selvitetään, onko terapeutin taitavuus yhteydessä hoitotulokseen yleisten psykologiseen hyvinvointiin liittyvien ongelmien lyhytinterventiohoidossa. Tuloksia voidaan hyödyntää näyttöön perustuvien koulutuskäytänteiden luomiseksi ja kehittämiseksi. Halutessasi saat lisätietoja hankkeesta ja tutkimuksesta hankkeen vastuulliselta tutkijalta, jonka yhteystiedot löydät tiedotteen viimeiseltä sivulta.

Voit osallistua tutkimukseen, jos sinulla on hyvä suomen kielen taito ja kuulut yhteen tutkimuksen kolmesta kohderyhmästä. Tutkimukseen osallistuminen edellyttää, että olet joko Jyväskylän yliopiston psykologian pääaineopiskelija, parhaillaan koulutukseen osallistuva kognitiivisen käyttäytymisterapian psykoterapeuttikoulutettava tai jo valmistunut kognitiivisen käyttäytymisterapian psykoterapeutti.

Tutkimukseen kutsutaan osallistumaan psykologian maisteriopiskelijoita (aloittelevia terapeutteja; n = 80), psykoterapeuttikoulutukseen osallistuvia henkilöitä, joilla on vähintään kahden vuoden kliininen kokemus koulutukseen pääsyn vaatimusten mukaisesti (terapeuttiopiskelijoita; n = 80) ja kokeneita psykoterapeutteja, jotka ovat jo valmistuneet neljän vuoden psykoterapeuttikoulutuksesta (kokeneita terapeutteja; n = 80). Lisäksi tutkimukseen kutsutaan osallistumaan alkuvaiheen psykologian opiskelijoita (kontrolliryhmä; n = 80), joiden opintoihin ei sisälly psykoterapiataitojen opetusta. Lisäksi

kustakin edellä mainitusta ryhmästä kutsutaan viisi henkilöä osallistumaan tutkimushaastatteluun. Haastatteluihin voivat osallistua kaikki tutkimuksen osallistumiskriteerit täyttävät halukkaat henkilöt.

Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja siihen osallistumista. Tiedotteen liitteenä toimitetussa erillisessä tietosuojailmoituksessa on kerrottu henkilötietojesi käsittelystä. Tämän tutkimuksen toteuttaa Jyväskylän yliopiston psykologian laitos yliopistonlehtori Katariina Keinosen johdolla.

2. Vapaaehtoisuus

Tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen, keskeyttää osallistumisen tai peruuttaa jo antamasi suostumuksen syytä ilmoittamatta milloin tahansa tutkimuksen aikana. Tästä ei aiheudu sinulle kielteisiä seurauksia. Keskeyttäessäsi tutkimukseen osallistumisesi tai peruuttaessasi antamasi suostumuksen sinusta siihen mennessä kerättyjä henkilötietoja ja muita tietoja käytetään osana tutkimusaineistoa, kun se on välttämätöntä tutkimustulosten varmistamiseksi.

3. Tutkimuksen kulku

Sinua pyydetään osallistumaan Prosessipohjaisen Kompetenssinarviointimenetelmän (engl. Process-Based Therapy Competence Task; PBT-CT) validointiin. Validointia varten sinua pyydetään tekemään kognitiivisen käyttäytymisterapian kliinisten ydinkompetenssien tunnistamiseen keskittyvä tehtävä (PBT-CT). PBT-CT koostuu lyhyistä videoiduista terapiakeskustelusimulaatioista, joissa mallinnetaan näyttöön perustuvien muutosprosessien hyödyntämistä kliinisessä työssä. Tehtävänäsi on katsoa useita lyhyitä videoita ja vastata näitä terapeutin ja asiakkaan välisiä keskusteluja simuloivia videoita koskeviin kysymyksiin. Videoihin liittyvät kysymykset koskevat terapeutin toimintaa ja tavoitteita lyhyen keskustelun aikana. Sinua pyydetään myös vastaamaan kyselyyn, joilla kartoitetaan tietoja osallistujien ammatillisista taustatiedoista, kuten muodollisesta ja epämuodollisesta kouluttautumisesta ja aiemmasta kliinisestä kokemuksesta. Lisäksi sinua pyydetään vastaamaan kompetenssiin liittyvään itsearviointikyselyyn sekä omiin hyvinvointitaitoihisi liittyviin kyselyihin. Jos osallistut lisäksi haastatteluun, sinulta kysytään kysymyksiä siitä, miten koit tehtävän ja muodostit vastauksesi.

PBT-CT ja kaikki tutkimukseen liittyvät kyselyt täytetään verkkokyselyohjelmiston kautta. PBT-CT:n suorittaminen vie noin 30-60 minuuttia. Kaikkiin verkkokyselyn osioihin vastaaminen vie yhteensä noin 60-75 minuuttia. Mahdollinen etänä järjestettävä haastattelu vie noin 40 minuuttia.

Opiskelijana tai psykoterapeuttikoulutettavana tutkimukseen osallistuvia pyydetään vastaamaan kyselyyn kahtena ajankohtana. Seurantavaiheen tutkimuksen ajankohta vaihtelee osallistujaryhmän mukaan. Voit kieltäytyä osallistumasta seurantatutkimukseen. Psykoterapeuttikoulutuksiin parhaillaan osallistuvat (n = 80) kutsutaan vastaamaan kyselyyn uudelleen vuoden seurantajakson jälkeen. Lisäksi psykologian maisterivaiheen opiskelijat (n = 80) pyydetään vastaamaan kyselyyn uudelleen noin neljän-kuuden kuukauden seurantajakson jälkeen. Seurantatutkimuksessa kerättävän aineiston avulla selvitetään uuden kompetenssinarviointimenetelmän herkkyyttä laaja-alaisen ja lyhyen jatkokoulutuksen aikana. Mittausvaikutuksen tutkimiseksi myös alkuvaiheen psykologian opiskelijoita, jotka eivät saa lisäkoulutusta psykoterapiamenetelmiin liittyen, pyydetään vastaamaan kyselyyn kahtena ajankohtana noin 4 viikon välein (kontrolliosallistujat; n = 80).

4. Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat hyödyt

Tutkimus pyrkii tuottamaan yhteiskunnallisesti tärkeää tietoa mielenterveysalan ammattilaisten osaamisen arvioinnista. Tätä tietoa voidaan hyödyntää psykologien, psykoterapeuttien ja muiden mielenterveysalan ammattiryhmien koulutus- ja työnohjauskäytänteiden kehittämisessä. Osallistumalla tutkimukseen edistät omalla panoksellasi tämän tiedon kerryttämistä.

Lisäksi voit hyötyä oman osaamisesi reflektoinnista itsearviointikyselyihin ja PBT-CT-tehtävään vastatessasi. Tutkimuksen kyselyihin vastattuasi saat tiiviin palautteen itsearviointikyselyiden vastauksista, jota sinun on mahdollista hyödyntää oman osaamistasosi arvioimisessa ja omien kehityskohteidesi ja vahvuuksiesi tunnistamisessa. Haastatteluun osallistuttuasi saat laajennetun palautekeskustelun PBT-CT-tuloksistasi sekä itsearviointikyselyiden vastauksistasi, joita sinun on mahdollista hyödyntää oman osaamistasosi arvioimisessa ja omien kehityskohteidesi ja vahvuuksiesi tunnistamisessa. On myös mahdollista, ettei tutkimukseen osallistumisesta ole sinulle suoraa hyötyä.

5. Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat riskit, haitat ja epämukavuudet sekä niihin varautuminen

Käytettävät menetelmät ovat vaarattomia. Kyselyissä ja haastattelussa voi kuitenkin esiintyä kysymyksiä tai teemoja, jotka voivat aiheuttaa joidenkin osallistujien kohdalla epämukavia tuntemuksia. Kompetenssiin liittyvästä itsearviointikyselystä annettavassa automaattisessa palautteessa nostetaan esiin tapoja hyödyntää oman itsearviointiin perustuvan osaamisprofiilin tarkastelua osana ammatillista kehittymistä. Sinulle ei anneta palautetta tutkimuksen aikana kehitettävästä ja tutkittavasta PBT-CT-menetelmästä, jonka pisteytys- ja tulkintakäytänteitä tullaan laatimaan ja kehittämään kerättävän aineiston pohjalta ja johon ei näin ollen ole saatavilla tulkintaohjeita vielä aineiston keräämisen aikana. Jos kyselyyn ja haastatteluun vastaaminen tai itsearviointikyselyihin liittyvä automaattinen palaute saa aikaan merkittävää huolta tai ahdistuneisuutta, voit yhteyttä tutkimuksen vastuuhenkilöön Katariina Keinoseen keskustellaksesi kokemuksistasi. Tutkimuksen vastuuhenkilön yhteystiedot löytyvät tämän tiedotteen viimeiseltä sivulta.

Edellä kuvattua menettelyä noudatetaan koko tutkimusjakson ajan.

6. Tutkimuksen kustannukset ja korvaukset tutkittavalle sekä tutkimuksen rahoitus

Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta palkkiota.

Projekti on saanut rahoituksen Suomen Akatemialta tutkimuksen suorittamiseen vuosina 2024-2028.

7. Tutkimustuloksista tiedottaminen ja tutkimustulokset

Tutkimuksesta valmistuu tieteellisiä julkaisuja, opinnäytetöitä, kongressi- ja seminaariesityksiä sekä koulutusten ja työnohjauksen käytänteiden kehittämiseen suunnattuja julkaisuja. Tuloksia käytetään

käsikirjoitusten, konferenssiesitelmien ja muiden akateemiseen, ammatilliseen ja yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistuvien julkaisujen valmisteluun, mukaan lukien lehdistö- ja sosiaalisen median viestintä, koulutus, luennot ja puheenvuorot verkossa tai seminaareissa.

Tutkimusaineistoa käsitellään tunnistekoodien avulla niin, etteivät yksittäisten osallistujien vastaukset missään tutkimuksen vaiheessa tule muiden kuin hankkeessa toimivien tutkijoiden tietoon. Aineiston analysointi tapahtuu niin, että yksittäisiä osallistujia ei voida tunnistaa raportoiduista tuloksista. Tutkimuksen jälkeen henkilötietoja sisältävä tutkimusaineisto hävitetään tietoturvallisesti. Mahdollinen kirjallinen aineisto toimitetaan Jyväskylän yliopiston kirjaamon lukollisiin tietoturvaroskalaatikoihin. Jyväskylän yliopiston hallinnoimille ja suojaamille verkkolevylle tai Redcap-kyselyohjelmistoon tallennetut henkilötiedot poistetaan. Tutkimuksen päätyttyä anonymisoitu tutkimusaineisto (aineisto, josta on poistettu tunnistamisen mahdollistavat tiedot) talletetaan JYU:n JYX-palveluun tai muuhun vastaavaan nimettyyn palveluun, johon on mahdollista tallentaa tutkimusaineistoa rajoitetun pääsyn taakse. Tutkimusaineisto on saatavissa pyyntöä vastaan tutkimus- ja/tai opetuskäyttöön.

8. Tutkittavien vakuutusturva

Jyväskylän yliopiston henkilökunta ja toiminta on vakuutettu.

Jyväskylän yliopiston vakuutukset korvaavat etänä suoritettavissa tutkimuksissa ainoastaan sellaiset vahingot, jotka liittyvät suoraan annettuun tutkimustehtävään ja jotka ovat sattuneet varsinaisen ohjeistetun tutkimustehtävän aikana. Vakuutus ei korvaa taukojen aikana sattuneita vahinkoja.

Jyväskylän yliopiston vakuutukset eivät ole voimassa, jos tutkittavan kotikunta ei ole Suomessa.

Vakuutus sisältää potilasvakuutuksen, toiminnanvastuuvakuutuksen ja vapaaehtoisen tapaturmavakuutuksen. Tutkimuksissa tutkittavat (koehenkilöt) on vakuutettu tutkimuksen ajan ulkoisen syyn aiheuttamien tapaturmien, vahinkojen ja vammojen varalta. Tapaturmavakuutus on voimassa mittauksissa ja niihin välittömästi liittyvillä matkoilla.

9. Lisätietojen antajan yhteystiedot

Tutkimuksesta vastaava henkilö:

Katariina Keinonen
Yliopistonlehtori, PsT, dos.
Psykologian laitos
Jyväskylän yliopisto
katariina.keinonen@jyu.fi
Puh: 050 3407215